

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

ul. Głowackiego 28, 10-448 OLSZTYN ☎ (89) 522-79-00, fax. (89) 522-79-01, e-mail: olwu@up.gov.pl

Bezrobotni do 25 roku życia w województwie warmińsko-mazurskim

OLSZTYN 2015

Spis treści

Wstęp	3
1. Poziom bezrobotnych do 25 roku życia	4
1.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku	7
2. Struktura bezrobocia osób do 25 roku życia	9
2.1. Bezrobotni do 25 roku życia według płci	9
2.2. Bezrobotni do 25 roku życia według poziomu wykształcenia	10
2.3. Bezrobotni do 25 roku życia według stażu pracy	12
2.4. Bezrobotni do 25 roku życia według czasu pozostawania w urzędach pracy	13
2.5. Bezrobotni do 25 roku życia według miejsca zamieszkania	15
3. Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki	18
4. Bilans bezrobotnych do 25 roku życia	24
4.1. Napływ bezrobotnych do 25 roku życia	24
4.2. Odpływ bezrobotnych do 25 roku życia	26
5. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 25 roku życia	27

Wstęp

W zestawieniu z innymi grupami wiekowymi młodzież w Polsce znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji na rynku pracy. W końcu grudnia 2014 roku spośród 1 825,2 tys. osób zarejestrowanych w urzędach pracy, co szósty bezrobotny to osoba młoda - 302 tys. osób do 25 roku życia. Na Warmii i Mazurach udział procentowy młodych wśród osób zarejestrowanych w urzędach pracy wynosił w tym okresie 17,2% (siódme miejsce w kraju). Młodzież to grupa charakteryzująca się bardzo niską aktywnością zawodową (tylko 33,1 proc. młodych jest aktywnych zawodowo) i niskim wskaźnikiem zatrudnienia (25,9%).¹ Dla porównania ogólny współczynnik aktywności zawodowej wynosił 56,3%, zaś wskaźnik zatrudnienia - 51,7%. Stopa bezrobocia wg BAEL w IV kwartale 2014 r. w Polsce wyniosła 8,1 proc. Z kolei stopa bezrobocia w grupie 15-24 lata wyniosła 22,0% proc. wobec 9,0% wśród osób w wieku 25-34 lata, 6,2 proc. w grupie 35-44 lata i 5,8 proc. w grupie 45 lat i więcej.

Trudna sytuacja na rynku pracy młodzieży jest zjawiskiem obserwowanym niemal w całej Unii Europejskiej. Według danych Eurostatu, stopa bezrobocia młodzieży w 2014 r. wyniosła w Polsce 23,9 proc., i była blisko trzykrotnie wyższa niż zharmonizowana stopa bezrobocia ogółem (8,0 proc.). Stopa bezrobocia młodzieży w Polsce była również wyższa od średniej w Unii Europejskiej (21,4 proc.), choć pozostawała niższa niż w takich krajach jak m.in. Hiszpania (53,2%) czy Grecja (52,4%).² Obecna sytuacja na rynku pracy przekłada się na wydłużenie czasu podejmowania decyzji o założeniu rodziny przez młodych, rosnące zagrożenie stabilności społecznej, uzależnienie materialne od rodziców, trudności w dostępie do kapitału finansowego, emigracja w poszukiwaniu pracy, wycofanie społeczne, konflikty z prawem (problemy alimentacyjne, kredytowe, uzależnienia, itp.). Uzasadnia to konieczność podejmowania działań na rzecz poprawy sytuacji młodych ludzi zarówno na poziomie krajowym jak i europejskim.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy osoby młode posiadają status osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Przed wejściem w życie ostatniej nowelizacji, do grupy tej zaliczane były osoby do 25 roku życia. Od maja 2014 roku, granica wiekowa młodych osób zaliczanych do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy została przesunięta do 30 roku życia. O istocie zjawiska świadczy fakt, iż przy rozszerzeniu grupy młodych bezrobotnych zmniejszył się jednocześnie katalog innych grup bezrobotnych zaliczanych do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Pierwotnie obok młodych osób należeli do niej: długotrwale bezrobotni, osoby po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, kobiety które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 r.ż.; bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; bezrobotni samotnie wychowujący dziecko do 18 r.ż.; bezrobotni którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, niepełnosprawni. Obecnie, zgodnie z obowiązującą ustawą do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczają się: bezrobotni do 30 roku życia; długotrwale bezrobotni, osoby powyżej 50 roku życia, bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej; bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, niepełnosprawni.

¹ dane dla osób w wieku 15-24 lata za IV kwartał 2014 roku; Kwartałna informacja o rynku pracy, GUS 2015 r.

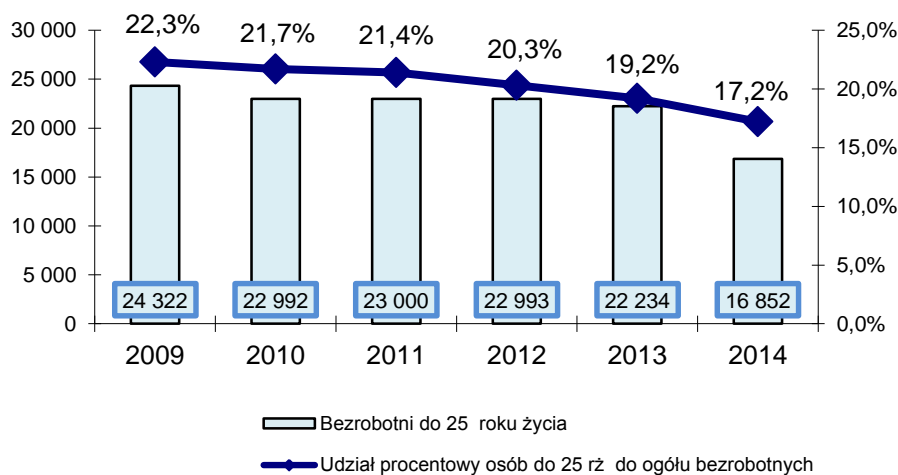
² dane EUROSTAT-u; <http://appso.erostat.ec.europa.eu/nui/>

1. Poziom bezrobotnych do 25 roku życia

Liczba bezrobotnych do 25 roku życia w województwie warmińsko-mazurskim systematycznie maleje z 23 000 osób w 2011 roku do 16 852 osób na koniec 2014 roku. Na przestrzeni czterech lat liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 26,7% (6 148 osób). Największy spadek w tym okresie odnotowano na przełomie 2013 i 2014 roku – o 24,2% (5 382 osoby). Należy przy tym zaznaczyć, że zmniejszający się poziom bezrobotnych w tej grupie był większy niż spadek liczby ogółu bezrobotnych, który wynosił w tym okresie 15,3% (17 734 osoby).

W przypadku procentowego udziału osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie wyraźnie zaznacza się tendencja spadkowa tego wskaźnika. Zjawisko to kształtuje się już od 2009 roku, kiedy to odsetek młodzieży w ogólnej liczbie zarejestrowanych w urzędach pracy wyniósł 22,3%, aż do końca 2014 r., kiedy to wskaźnik ten zmniejszył się do poziomu 17,2%. Różnica wynosi zatem 5,1 pkt proc.

Wykres 1. Osoby do 25 roku życia w ogólnej populacji bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009–2014

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W końcu 2014 roku w urzędach pracy w kraju, zarejestrowanych było 302 tys. osób do 25 roku życia (spadek o 24,7% w porównaniu do poprzedniego roku). Odsetek osób, w tym wieku, w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się z 18,6% w końcu 2013 r. do 16,5% w końcu 2014. Udział procentowy bezrobotnych w omawianej grupie w naszym regionie jest więc większy niż w kraju, zaś różnica między obu wartościami wynosi 0,7 pkt proc. Odsetek bezrobotnych do 25 roku życia w Polsce kształtował się od 12,7% w województwie dolnośląskim do 20,7% w Małopolskim.

Podobnie jak w całym kraju, także i w województwie warmińsko-mazurskim bezrobocie wśród osób w tej kategorii wiekowej jest zróżnicowane przestrzennie. W grudniu 2014 roku, najwięcej osób w tym wieku, zarejestrowanych było w Ostródzie (1 314 osób, tj. 7,8% ogółu bezrobotnych do 25 roku życia w województwie), powiecie olsztyńskim

(1 274 osoby – 7,6%), ełckim (1 177 osób – 7,0%) i kętrzyńskim (1 126 osób – 6,7%). Najmniej w powiatach: goldapskim (344 osoby, tj. 2,0%), węgorzewskim (352, tj. 2,1%) oraz nidzickim (359, tj. 2,1%). Różnica pomiędzy powiatem o największej liczbie bezrobotnych do 25 roku życia, a najniższej wynosi zatem 970 osób.

**Tabela 1 Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 i 2014 roku
(stan na 31 grudnia)**

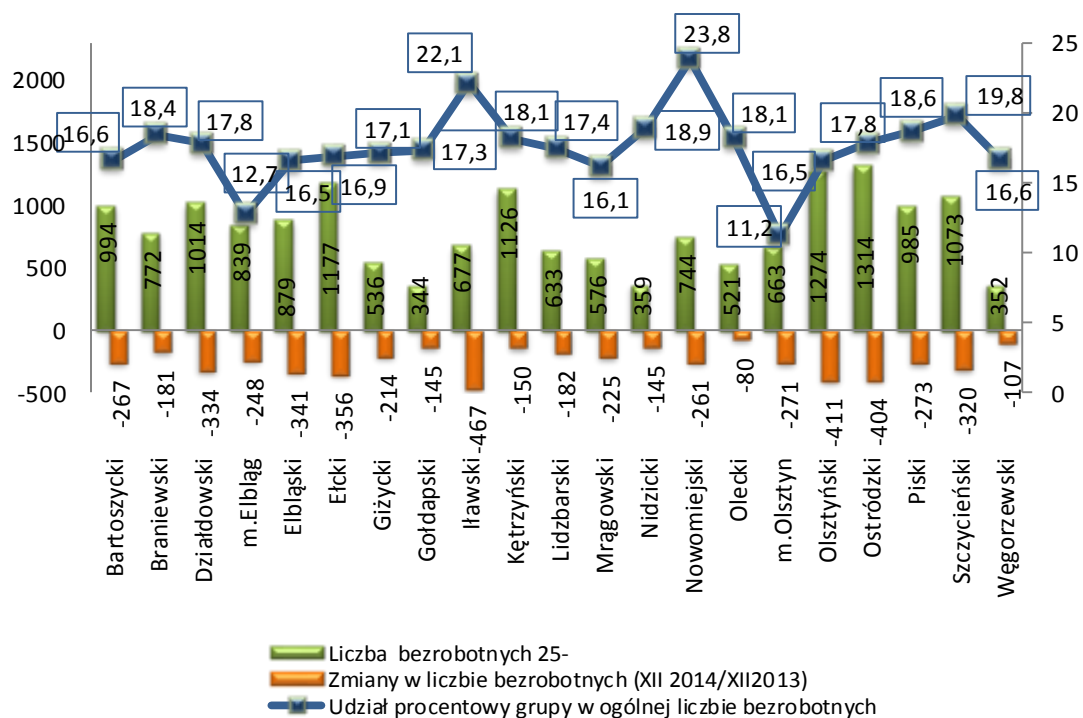
POWIAT	2013 rok			2014 rok			Udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie w 2014 r.		Dynamika (w %)	
	Bezrob. ogółem	Bezrob. do 25 roku życia	% 3:2	Bezrob. ogółem	Bezrob. do 25 roku życia	% 6:5	Bezrobotni ogółem	Bezrob. do 25 roku życia	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni do 25 roku życia
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
BARTOSZYCE	6802	1261	18,5	5977	994	16,6	6,1	5,9	-12,1	-21,2
BRANIEWO	4861	953	19,6	4196	772	18,4	4,3	4,6	-13,7	-19,0
DZIAŁDOWO	6536	1348	20,6	5683	1014	17,8	5,8	6,0	-13,1	-24,8
ELBLĄG - Grodzki	7890	1087	13,8	6598	839	12,7	6,7	5,0	-16,4	-22,8
ELBLĄG - Ziemiński	6116	1220	19,9	5325	879	16,5	5,4	5,2	-12,9	-28,0
ELK	8201	1533	18,7	6976	1177	16,9	7,1	7,0	-14,9	-23,2
GIŻYCKO	3717	750	20,2	3140	536	17,1	3,2	3,2	-15,5	-28,5
GOLDAP	2394	489	20,4	1991	344	17,3	2,0	2,0	-16,8	-29,7
ILAWA	4272	1144	26,8	3062	677	22,1	3,1	4,0	-28,3	-40,8
KĘTRZYN	6618	1276	19,3	6216	1126	18,1	6,3	6,7	-6,1	-11,8
LIDZBARK WARM.	4189	815	19,5	3646	633	17,4	3,7	3,8	-13,0	-22,3
MRĄGOWO	4258	801	18,8	3583	576	16,1	3,7	3,4	-15,9	-28,1
NIDZICA	2432	504	20,7	1896	359	18,9	1,9	2,1	-22,0	-28,8
NOWE M. LUB.	3899	1005	25,8	3122	744	23,8	3,2	4,4	-19,9	-26,0
OLECKO	3271	601	18,4	2871	521	18,1	2,9	3,1	-12,2	-13,3
OLSZTYN - Grodzki	7322	934	12,8	5929	663	11,2	6,0	3,9	-19,0	-29,0
OLSZTYN - Ziemiński	8949	1685	18,8	7714	1274	16,5	7,9	7,6	-13,8	-24,4
OSTRÓDA	9114	1718	18,9	7376	1314	17,8	7,5	7,8	-19,1	-23,5
PISZ	6306	1258	19,9	5305	985	18,6	5,4	5,8	-15,9	-21,7
SZCZYTNO	6342	1393	22,0	5413	1073	19,8	5,5	6,4	-14,6	-23,0
WĘGORZEWO	2384	459	19,3	2120	352	16,6	2,2	2,1	-11,1	-23,3
RAZEM	115 873	22 234	19,2	98 139	16 852	17,2	100,0	100,0	-15,3	-24,2

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Przestrzenne zróżnicowanie wykazuje również wskaźnik procentowego udziału osób w wieku do 25 lat w ogóle bezrobotnych. Na koniec 2014 roku kształtuje się on w przedziale od 11,2% w Olsztynie do 23,8% w powiecie nowomiejskim. Różnica między skrajnymi wartościami wskaźnika określającymi procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosiła w województwie 12,6 pkt proc. W dwunastu powiatach osiągała ona wartość wyższą od średniej wojewódzkiej.

Najwyższy udział omawianej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w powiatach: nowomiejskim – 23,8% , ławskim – 22,1% oraz szczycieńskim – 19,8%. Najniższy odsetek osób do 25 roku życia odnotowano w Olsztynie – 11,2% i Elblągu – 12,7%.

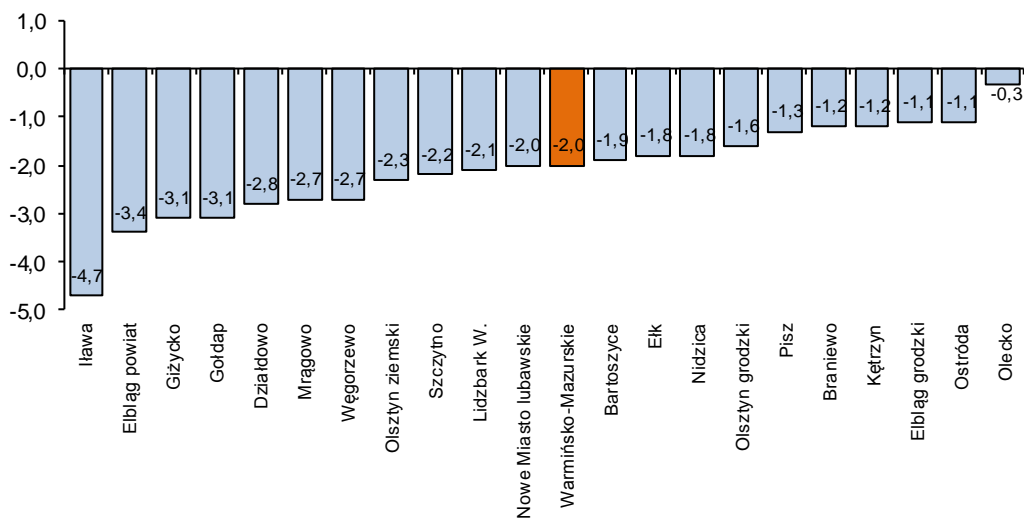
Wykres 2. Udział procentowy osób do 25 roku życia w ogólnym bezrobociu w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego (wg stanu na 31.12.2014 r.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Analiza zmian udziału procentowego osób do 25 roku życia w strukturze bezrobotnych wskazuje, że w okresie rocznym (grudzień 2013 i 2014 roku) odsetek omawianej grupy zmniejszył się we wszystkich powiatach - od 4,7 pkt proc. w powiecie ławskim do 0,3 pkt proc. w oleckim. Na terenie jedenastu powiatów dynamika odnotowanego spadku była wyższa lub kształtowała na poziomie wojewódzkiej, która wynosiła 2 pkt proc.

Wykres 3. Zmiany udziału procentowego osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2013 - 2014 (w pkt proc.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

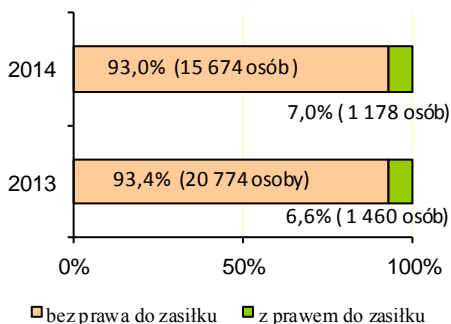
We wszystkich powiatach na przełomie lat 2013 i 2014 odnotowaliśmy również zmniejszenie poziomu bezrobotnych do 25 roku życia. Największy spadek liczby bezrobotnych w tej grupie, odnotowano w powiecie ławskim (o 467 osób) - najmniejszy w oleckim (o 80 osób). Biorąc pod uwagę spadek wyrażony w procentach, skala tego zjawiska kształtowała się w granicach od 11,8% w powiecie kętrzyńskim do 40,8% w ławskim.

1.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku

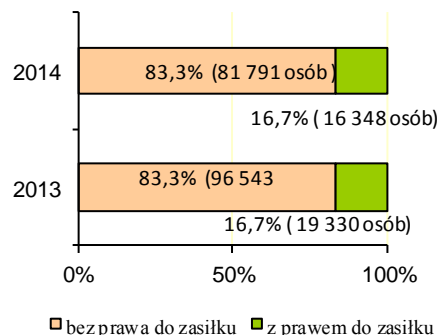
Na koniec 2014 roku udział procentowy osób bezrobotnych do 25 roku życia z prawem do zasiłku w ogóle zarejestrowanej młodzieży wyniósł 7,0%, zaś ich liczba ukształtowała się na poziomie 1 178 osób. W odniesieniu do roku 2013 odnotowaliśmy wzrost omawianego wskaźnika o 0,4 pkt proc., przy jednoczesnym spadku liczby bezrobotnych w tej grupie o 282 osoby. W 2014 roku osoby do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych z prawem do zasiłku stanowiły 7,2% (rok wcześniej 7,6%).

Odsetek osób z prawem do zasiłku w strukturze bezrobotnych ogółem na koniec 2014 roku wyniósł 16,7% – w stosunku do roku 2013 udział procentowy nie uległ zmianie. Liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 2 982 osoby.

Wykres 4. Bezrobotni do 25 roku życia z prawem do zasiłku (31 grudnia 2013 i 2014 r.)

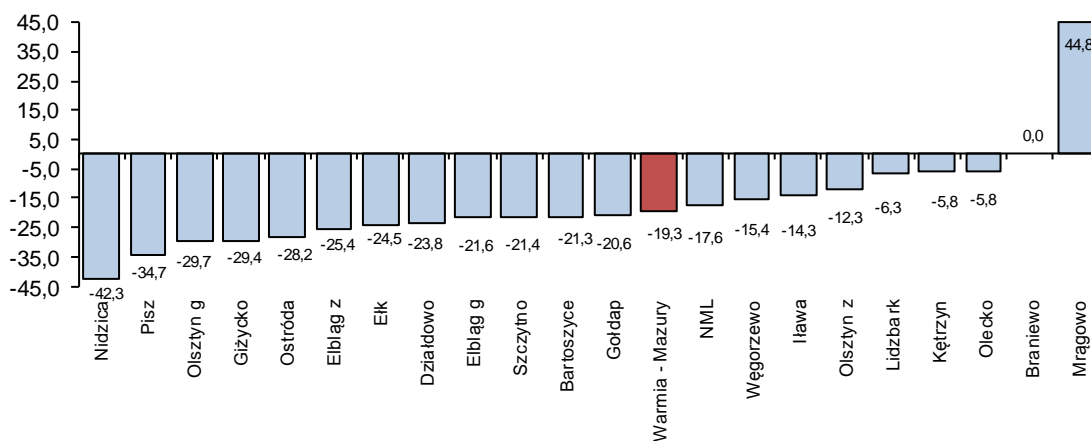
Wykres 5. Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku (31 grudnia 2013 i 2014 r.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W latach 2013-2014 poziom bezrobocia osób do 25 roku życia z prawem do zasiłku, zmniejszył się w większości powiatów województwa. Spadek ten zamykał się w granicach od 42,3 pkt proc. w powiecie nidzickim do 5,8 pkt proc. w kętrzyńskim i oleckim (przy średnim spadku w województwie o 19,3 pkt proc.). W powiecie braniewskim odsetek młodych bezrobotnych z prawem do zasiłku ukształtował się na tym samym poziomie, zaś w powiecie mrągowskim, co jest wyjątkiem w skali województwa, odnotowano wzrost o 44,8 pkt proc.

Wykres 6. Zmiany udziału procentowego osób do 25 roku życia z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2013 - 2014 (w %)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

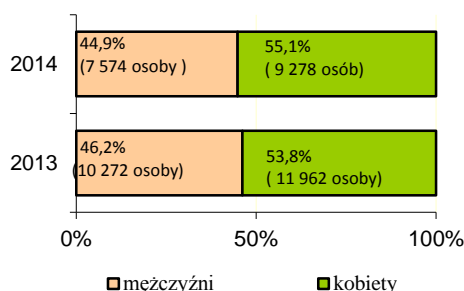
1. Struktura bezrobocia osób do 25 roku życia

2.1. Bezrobotni do 25 roku życia według płci

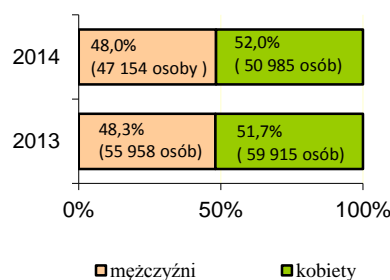
Kobiety były grupą dominującą, wśród osób do 25 roku życia, tak w Polsce jak i w naszym województwie. W końcu 2014 roku w urzędach pracy na Warmii i Mazurach zarejestrowanych było 9 278 młodych kobiet, które stanowiły 55,1% bezrobotnych do 25 roku życia. Zauważyć należy, że w omawianej grupie odsetek pań jest większy niż w ogólnej liczbie bezrobotnych, który w tym okresie wynosił 52,0% (50 985 kobiet). W tym samym okresie w kraju wskaźniki te wynosiły odpowiednio 52,8% dla młodych bezrobotnych oraz 51,5% w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Wskaźnik feminizacji wśród młodych wyniósł w końcu 2014 roku - 122 (w Polsce - 112), był więc wyższy niż dla bezrobotnych ogółem – 108 (w kraju - 106).

Wykres 7. Bezrobotni do 25 roku życia według płci (31 grudnia 2013 i 2014 r.)

Wykres 8. Bezrobotni ogółem według płci (31 grudnia 2013 i 2014 r.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 roku widoczny jest wzrost udziału procentowego kobiet w tej grupie wiekowej – o 1,3 pkt proc. w porównaniu do 2013 roku. Spada tym samym procentowy udział mężczyzn z 46,2% do 44,9%. Dynamika wzrostu odsetka kobiet w najmłodszej grupie wiekowej bezrobotnych jest znacznie wyższa od wskaźnika obliczonego dla ogółu bezrobotnych, który wynosił 0,3 pkt. proc.

W tym miejscu zaznaczyć można również zaobserwowaną w końcu 2014 roku mniejszą dynamikę spadku liczby bezrobotnych kobiet – spadek o 22,4% (2 684 osoby), w porównaniu do zmniejszającej się o 24,2% (5 382 osoby) liczby bezrobotnych ogółem w omawianej grupie wiekowej.

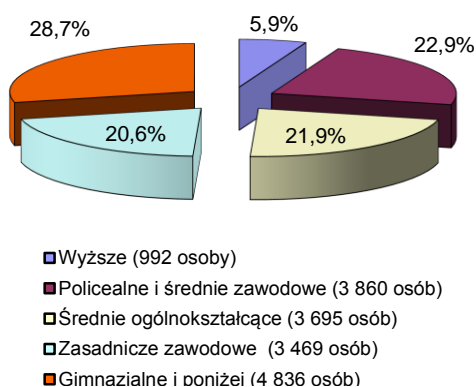
2.2. Bezrobotni do 25 roku życia według poziomu wykształcenia

W 2014 roku w urzędach pracy naszego województwa wśród bezrobotnych do 25 roku życia, podobnie jak w całej populacji, dominowały osoby z najniższym poziomem wykształcenia - gimnazjalnym i poniżej. Osoby te stanowiły, odpowiednio 28,7% wśród młodzieży oraz 33,4% w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

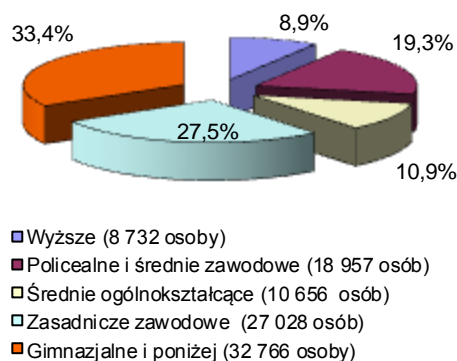
Kolejne, co do wielkości grupy, stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 22,9% oraz średnim ogólnokształcącym – 21,9%. Zauważyć należy, że wśród ogółu osób bezrobotnych, drugą pod względem liczebności grupę stanowią absolwenci zasadniczych szkół zawodowych – 27,5%; a w dalszej kolejności szkół policealnych i średnich zawodowych – 19,3%.

Tak w ogólnej liczbie bezrobotnych jak i wśród młodzieży, najniższy udział procentowy mają osoby z wykształceniem wyższym. W grudniu 2014 roku stanowili oni 5,9% bezrobotnych do 25 roku życia, podczas gdy wśród bezrobotnych – 8,9% osób.

Wykres 9. Bezrobotni do 25 roku życia według wykształcenia (stan na 31 grudnia 2014 r.)

Wykres 10. Bezrobotni ogółem według wykształcenia (stan na 31 grudnia 2014 r.)

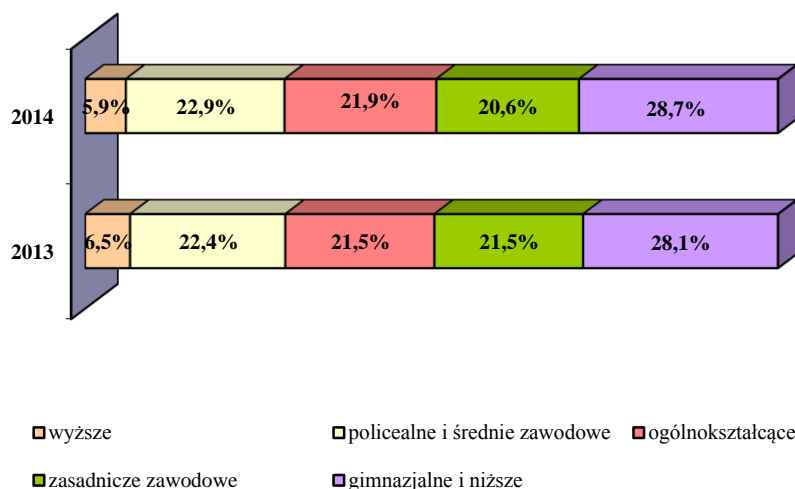
Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Analiza dynamiki, na przełomie ostatnich dwóch lat, wskazuje iż wśród zarejestrowanej młodzieży, maleje odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Biorąc pod uwagę stan z końca grudnia 2014 roku wskaźnik ten zmniejszył się w porównaniu do 2013 roku o 0,9 pkt proc. Także w przypadku osób z wykształceniem wyższym zmniejsza się ich udział procentowy w strukturze bezrobotnych do 25 r. ż. – spadek o 0,6 punktu procentowego.

Odwrotna tendencja występuje w przypadku osób z wykształceniem:

- policealnym i średnim zawodowym – wzrost o 0,5 pkt proc.;
- ogólnokształcącym – wzrost o 0,4 pkt proc.;
- gimnazjalnym i poniżej – wzrost o 0,6 pkt proc.

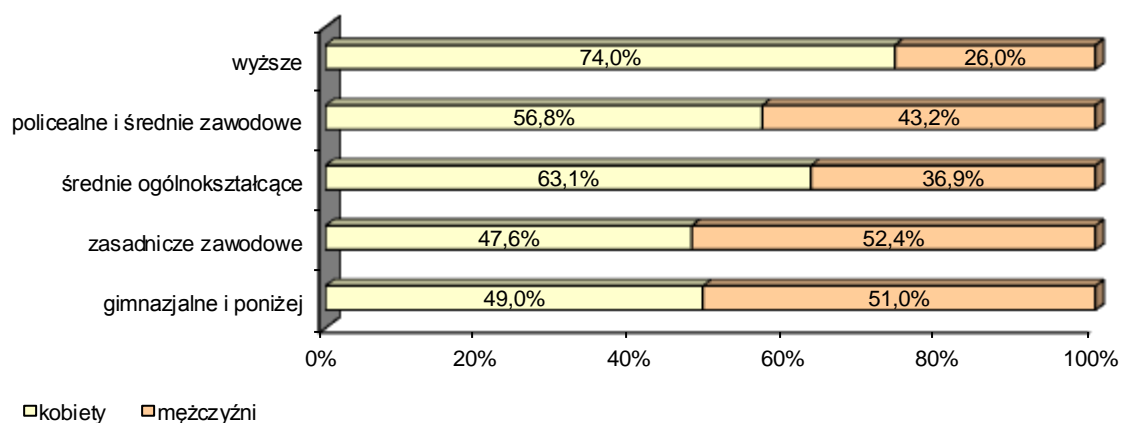
Wykres 11. Bezrobotni do 25 roku życia w województwie warmińsko-mazurskim według wykształcenia w latach 2013-2014

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Analizując bezrobotnych do 25 roku, pod kątem wykształcenia oraz płci obserwujemy, iż kobiety przeważały w grupie osób z wykształceniem: wyższym (74,0% kobiet, przy 26,0% mężczyzn); średnim ogólnokształcącym (63,1% kobiet, przy 36,9% mężczyzn) oraz policealnym i średnim zawodowym (56,8% kobiet, przy 43,2% mężczyzn). Pozostałe poziomy wykształcenia, tj. zasadnicze zawodowe (52,4%) i gimnazjalne i poniżej (51,0%) zdominowali mężczyźni (przy 47,6% i 49,0% udziale procentowym kobiet).

Wykres 12. Struktura wykształcenia bezrobotnych do 25 roku życia wg płci (stan na 31 grudnia 2014 r.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Struktura bezrobotnych do 25 roku życia, ze względu na wykształcenie wg płci jest podobna do struktury ogółu bezrobotnych. Tu także wśród osób z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym dominują kobiety. Stanowiły one odpowiednio 67,2% ogółu bezrobotnych z tym poziomem wykształcenia; 65,1% oraz 62,2%. Dla porównania, udział procentowy mężczyzn w poszczególnych grupach, wynosił odpowiednio – 32,8%; 34,9% oraz 37,8%.

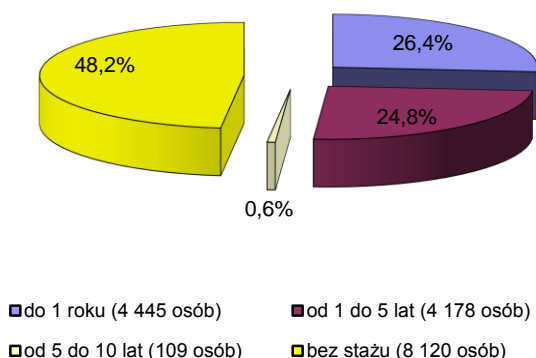
Wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym ponad połowę populacji stanowią mężczyźni. Na koniec grudnia 2014 roku stanowili oni 57,1% absolwentów szkół zawodowych i 54,8% osób po gimnazjach (kobiety odpowiednio; 42,9% oraz 45,2%).

2.3. Bezrobotni do 25 roku życia według stażu pracy

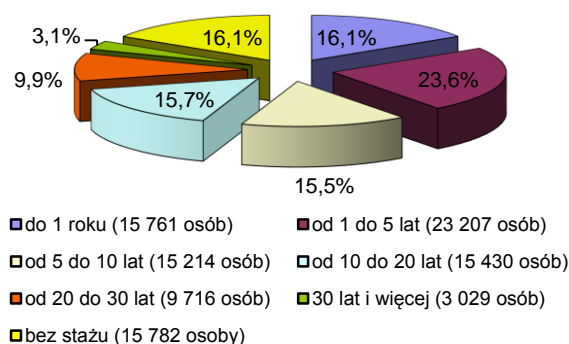
Bezrobotni do 25 roku życia, z racji swojego wieku, to w większości osoby bez stażu pracy z niewielkim doświadczeniem zawodowym. Ponad 48% spośród nich nigdy nie pracowało. Dla porównania odsetek osób bez stażu pracy wśród wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy na Warmii i Mazurach wynosił 16,1% (różnica 32,1 pkt proc.).

Wśród bezrobotnych w tej kategorii wiekowej dominują osoby z kilku miesięcznym stażem pracy (do 1 roku). W grudniu 2014 roku stanowiły one 26,4% wszystkich bezrobotnych w tym przedziale wiekowym. Znaczna część młodych bezrobotnych, których doświadczenie zawodowe mieści się w przedziale od 1 do 5 lat (24,8%). Niski odsetek bezrobotnych 25-, stanowiły osoby legitymujące się stażem pracy od 5 do 10 lat (0,6%).

Wykres 13. Bezrobotni do 25 roku życia według stażu pracy (wg stanu na 31 grudnia 2014 r.)

Wykres 14. Bezrobotni ogółem według stażu pracy (wg stanu na 31 grudnia 2014 r.)

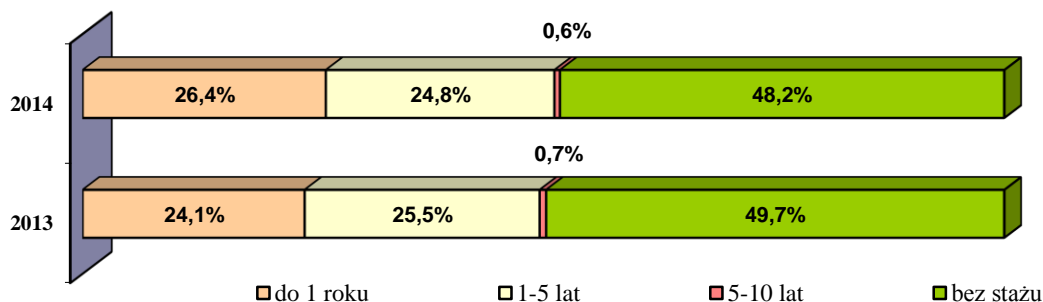

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W 2014 roku w porównaniu do roku poprzedzającego, wśród młodych osób zarejestrowanych w urzędach pracy, obserwujemy wzrost odsetka osób z najkrótszym stażem pracy. Na przełomie dwóch lat wzrósł on o 2,3 pkt proc.

Spadek udziału procentowego w strukturze bezrobotnych do 25 roku życia, odnotowano w przypadku osób z doświadczeniem zawodowym od 1 do 5 lat oraz dłuższym od 5 do 10 lat, odpowiednio spadek o 0,7 i 0,1 pkt proc. Zmniejszyła się także, o 1,5 pkt proc. odsetek bezrobotnych w tej grupie wiekowej bez stażu pracy.

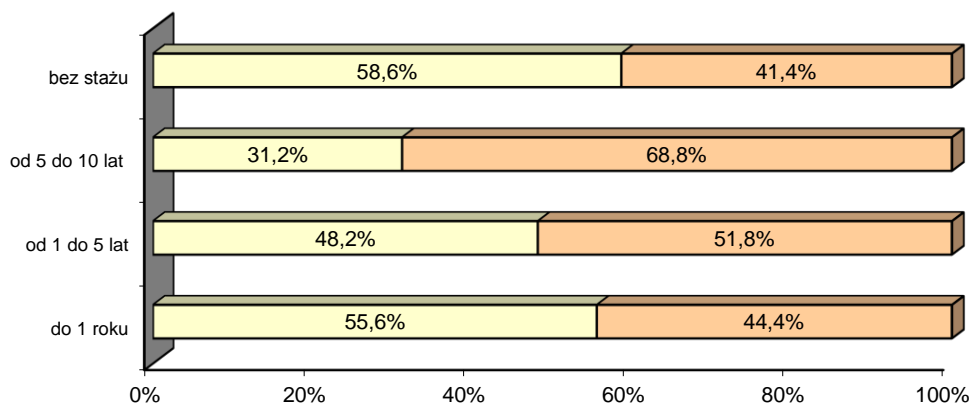
Wykres 15. Bezrobotni do 25 roku życia w województwie warmińsko-mazurskim według stażu pracy w latach 2013-2014

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Duża liczba kobiet, w omawianej kategorii wiekowej, legitymuje się kilkumiesięcznym stażem pracy - do 1 roku (55,6%). W przypadku mężczyzn osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat (68,8%, przy 31,2% kobiet) oraz od 1 do 5 lat (51,8%, przy 48,2% kobiet) stanowią większy odsetek bezrobotnych w omawianej kategorii wiekowej. Wśród bezrobotnych bez stażu pracy dominują kobiety, których udział procentowy w tej grupie wynosił 58,6%.

Wykres 16. Struktura bezrobotnych do 25 roku życia wg stażu pracy i płci (wg stanu na 31 grudnia 2014 r.)

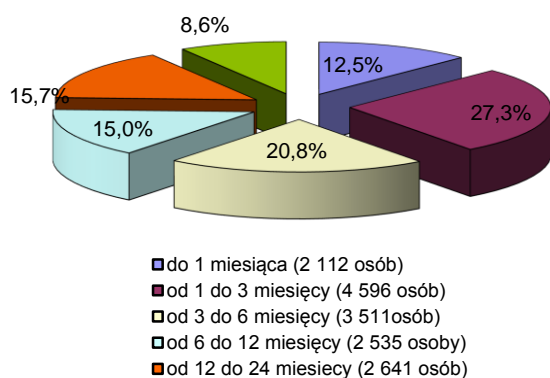
Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

2.4. Bezrobotni do 25 roku życia według czasu pozostawania w urzędach pracy

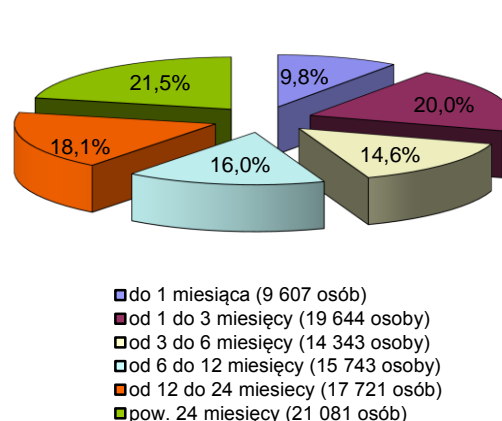
W 2014 roku najliczniejszą grupę wśród bezrobotnej młodzieży stanowiły osoby pozostające najkrócej bez pracy do 3 miesięcy – 39,8% ogółu bezrobotnych do 25 roku życia,

w tym 27,3% status bezrobotnego posiada od 1 do 3 miesięcy. Najmniej w rejestrach urzędów pracy było młodzieży pozostającej bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy – 8,6%. Odmiennie kształtuje się sytuacja wśród grupy bezrobotnych ogółem. Dominują w niej osoby pozostające bez pracy dłużej niż 2 lata (21,5%). Mniejszy odsetek bezrobotnych, w stosunku do osób do 25 roku życia, pozostaje bez pracy przez krótszy okres: od 1 do 3 miesięcy (różnica o 7,3 pkt proc.); oraz do jednego miesiąca (o 2,7 pkt proc.), a także od 3 do 6 miesięcy – 6,2 pkt proc.

Wykres 17. Bezrobotni do 25 roku życia według czasu pozostawania bez pracy (wg stanu na 31 grudnia 2014 r.)

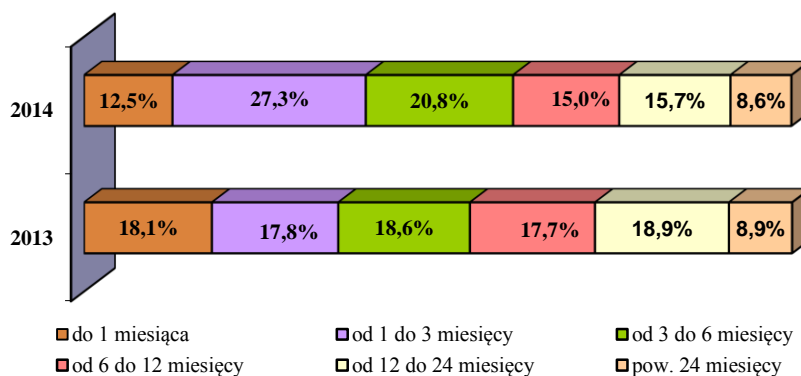
Wykres 18. Bezrobotni ogółem według czasu pozostawania bez pracy (wg stanu na 31 grudnia 2014 r.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Porównując dane z lat 2013 i 2014 obserwujemy wzrost udziału procentowego w dwóch kategoriach – osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy oraz bezrobotnych od 1 do 3 miesięcy – wzrost odpowiednio o 2,2 i 9,5 pkt proc. Jednocześnie spada procentowy udział w strukturze bezrobotnych do 25 roku życia osób w pozostałych kategoriach, najbardziej w grupie bezrobotnych z najkrótszym stażem (do 1 miesiąca) – spadek o 5,6 pkt proc.

Wykres 19. Bezrobotni do 25 roku życia w województwie warmińsko-mazurskim według czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2014

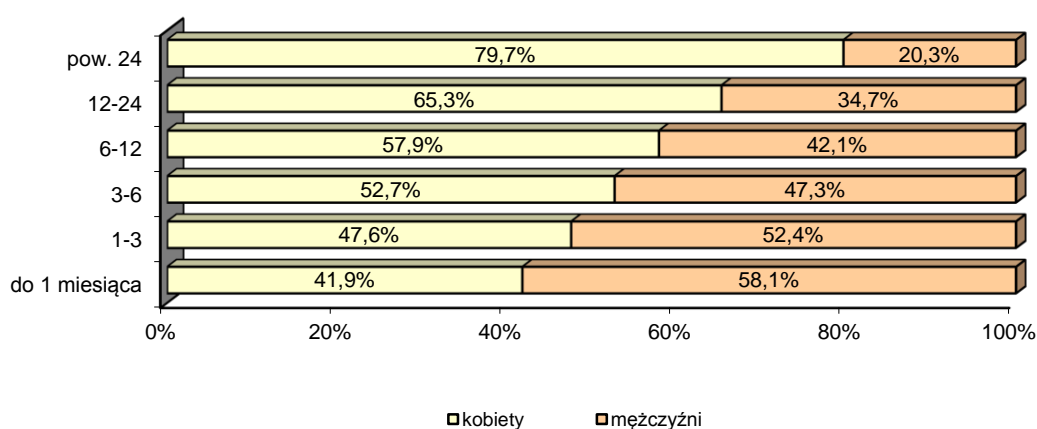

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Analizując strukturę bezrobotnych do 25 roku życia według czasu pozostawania bez pracy i płci największy udział procentowy mężczyzn obserwujemy wśród pozostających bez pracy do 1 miesiąca - 58,1%. Odsetek kobiet pozostających bez zatrudnienia w omawianej kategorii wyniósł 41,9%.

W miarę upływu czasu i pozostawania osób w rejestrze bezrobotnych proporcje te ulegają zmianie. Najmniejszy odsetek bezrobotnych mężczyzn do 25 roku życia miał miejsce wśród osób pozostających najdłużej w rejestrach powiatowych urzędów pracy, czyli powyżej 2 lat – 20,3%. Odsetek bezrobotnych kobiet przebywających bez zatrudnienia dłużej niż 2 lata ukształtował się na poziomie 79,7%.

Wykres 20. Struktura bezrobotnych do 25 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy i płci (stan na 31 grudnia 2014 r.)

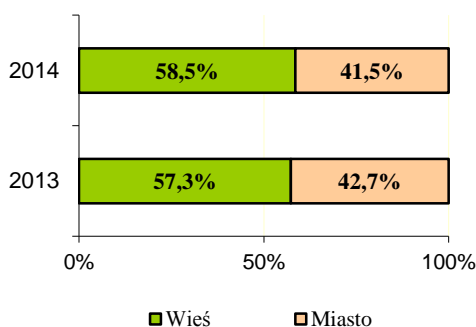
Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

2.5. Bezrobotni do 25 roku życia według miejsca zamieszkania

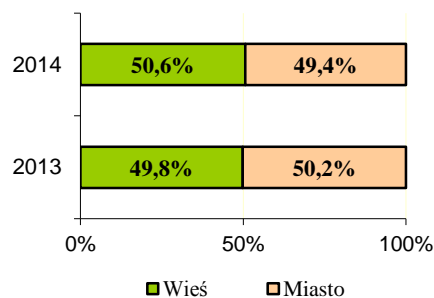
W końcu 2014 roku w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 9 858 bezrobotnych do 25 roku życia zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 58,5% ogółu bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej, zarejestrowanych na Warmii i Mazurach oraz 19,8% ogółu zamieszkałych na wsi. W porównaniu do stanu z 2013 roku grupa ta zmniejszyła się o 2 844 osoby (tj. o 22,4%), zaś udział procentowy wzrósł o 1,2 pkt proc.

Podobnie przedstawia się sytuacja w grupie bezrobotnych ogółem, która także charakteryzuje się przewagą osób zamieszkujących tereny wiejskie, jednakże dychotomia w tej strukturze jest zauważalnie mniejsza. W 2014 roku odsetek osób zamieszkujących wieś wyniósł 50,6%, przy 49,4% mieszkających w miastach, różnica wynosiła zatem 1,2 pkt proc. (w przypadku bezrobotnych do 25 r.ż. jest to 17 pkt proc.). Zaznaczyć przy tym należy również, iż dynamika spadku ogólnej liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi na przestrzeni lat 2013 i 2014, wynosząca 13,8% (7 980 osób) była mniejsza niż w przypadku grupy bezrobotnych do 25 roku życia. Mniejszy był również wzrost udziału procentowego ogółu bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie niż w przypadku młodzieży (wzrost odpowiednio o 0,8 oraz 1,2 pkt procentowego).

Wykres 21. Bezrobotni do 25 roku życia według miejsca zamieszkania (wg stanu na 31 grudnia)

Wykres 22. Bezrobotni ogółem według miejsca zamieszkania (wg stanu na 31 grudnia)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Rozpatrując jako kryterium miejsce zamieszkania, obserwujemy, iż blisko 60% bezrobotnych do 25 roku życia legitymujących się wykształceniem wyższym, to mieszkańcy miast. Jest to jedyna grupa, biorąc pod uwagę strukturę wg poziomu wykształcenia, w której większość osób żyje w miastach - tereny wiejskie zamieszkuje 41,1% ogółu bezrobotnych do 25 r. ż. z wykształceniem wyższym (różnica 17,8 pkt. proc.).

Wśród młodych bezrobotnych z terenów wiejskich dominują absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (67,2% ogółu bezrobotnych do 25 roku życia z tym poziomem wykształcenia); policealnych i średnich zawodowych (61,9%) oraz gimnazjalnych i poniżej (59,5%). Jest to odpowiednio o 34,4 pkt proc.; 23,8 i 19,0 pkt proc więcej niż w miastach.

W przypadku absolwentów liceów ogólnokształcących, proporcje pomiędzy mieszkańcami miast i wsi są zbliżone - 49,9% bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym zamieszkuje w miastach; 50,1% - tereny wiejskie.

Wśród bezrobotnych do 25 roku życia ze względu na czas pozostawania bez pracy oraz staż pracy, we wszystkich grupach, przewagę mają osoby zamieszkujące tereny wiejskie - to tutaj skupia się największa ilość bezrobotnych.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych do 25 roku życia w podziale na miejsce zamieszkania według wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy (stan na 31 grudnia 2014 r.)

Kategorie bezrobotnych	Ogółem	miasto	wieś	Ogółem - struktura (w %)	miasto struktura (w %)	wieś struktura (w %)
Ogółem <i>w tym:</i>	16 852	6 994	9 858	100,0	41,5	58,5
Wykształcenie						
-wyższe	992	584	408	5,9	8,4	4,1
-policealne i średnie zawodowe	3 860	1 469	2 391	22,9	21,0	24,3
-ogólnokształcące	3 695	1 842	1 853	21,9	26,3	18,8
-zasadnicze zawodowe	3 469	1 139	2 330	20,6	16,3	23,6
-gimnazjalne i niższe	4 836	1 960	2 876	28,7	28,0	29,2

Kategorie bezrobotnych	Ogółem	miasto	wieś	Ogółem - struktura (w %)	miasto struktura (w %)	wieś struktura (w %)
Czas pozostawania bez pracy						
do 1 miesiąca	2 112	988	1 124	12,5	14,1	11,4
1 – 3 m-ce	4 596	2 104	2 492	27,3	30,1	25,3
3 – 6 m-cy	3 511	1 454	2 057	20,8	20,8	20,9
6 – 12 m-cy	2 535	1 043	1 492	15,0	14,9	15,1
12 – 24 m-ce	2 641	931	1 710	15,7	13,3	17,3
pow. 24 m- ce	1 457	474	983	8,6	6,8	10,0
Staż pracy ogółem						
do 1 roku	4 445	2 077	2 368	26,4	29,7	24,0
od 1 do 5 lat	4 178	1 555	2 623	24,8	22,2	26,6
od 5 do 10 lat	109	30	79	0,6	0,4	0,8

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Porównując strukturę wykształcenia osób bezrobotnych do 25 roku życia ze względu na miejsce zamieszkania, stwierdzamy iż jest ona zbliżona. Tak w miastach, jak i na wsi dominują młode osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (odpowiednio 28,0% i 29,2% ogółu bezrobotnych do 25 r. ż. z tym poziomem wykształcenia). Najniższy odsetek stanowią zaś absolwenci szkół wyższych (8,4% w miastach i 4,1% na wsi).

Odnosząc się do ogólnej struktury bezrobotnych do 25 r. ż., odnotowujemy:

- w miastach – wyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym (8,4%) oraz ogólnokształcącym (26,3%), przy udziale procentowym tych grup wynoszącym odpowiednio 5,9% i 21,9% w ogólnej strukturze bezrobotnych 25 - ;
- na wsi – z policealnym i średnim zawodowym (24,3%); zasadniczym zawodowym (23,6%) oraz gimnazjalnym i niższym (29,2%), przy udziale procentowym tych grup wynoszącym odpowiednio 22,9%, 20,6% i 28,7% w ogólnej strukturze młodych bezrobotnych.

Biorąc pod uwagę strukturę bezrobotnych do 25 r. ż., pod względem czasu pozostawania bez pracy, obserwujemy:

- w miastach – wyższy odsetek osób z najniższym czasem przebywania w rejestrach urzędów pracy; do 1-go miesiąca (14,1%) oraz od 1 do 3 miesięcy (30,1%), przy udziale procentowym tych grup wynoszącym odpowiednio 12,5% i 27,3% w ogólnej strukturze bezrobotnych do 25 r. ż;
- na wsi – osób zarejestrowanych w ewidencji bezrobotnych od 3 do 6 miesięcy (20,9%); od 6 do 12 m-cy (15,1%), od 12 do 24 miesięcy (17,3%) oraz powyżej 24 miesięcy (10,0%), przy udziale procentowym tych grup wynoszącym odpowiednio 20,8%; 15,0%; 15,7% i 8,6% w ogólnej strukturze młodych bezrobotnych.

Krótszy staż pracy (do 1-go roku), w porównaniu do ogółu bezrobotnych do 25 roku życia, posiadają bezrobotni z tego przedziału wiekowego zamieszkujący w miastach. W strukturze młodych bezrobotnych mieszkańców miast stanowią oni 29,7% (w odniesieniu do 26,4% w ogólnej liczbie młodych bezrobotnych). W pozostałych grupach – osoby ze stażem od 1 do 5 lat oraz 5 do 10 lat, w porównaniu do ogólnej struktury bezrobotnych do

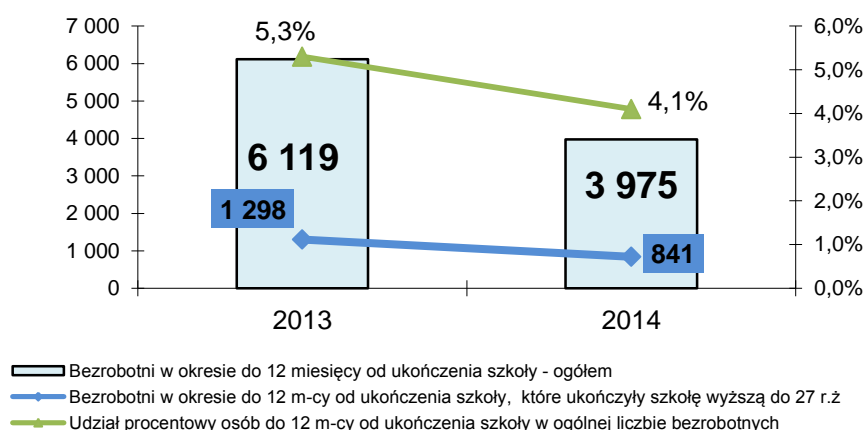
25 roku życia, przeważają bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie – odpowiednio 26,6% i 0,8% przy 22,2% i 0,4% w miastach.

3. Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki

Szczególną grupę młodzieży stanowią absolwenci, czyli osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki³.

Na koniec grudnia 2014 r. w urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego zarejestrowanych było 3 975 bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 841 osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 r. życia. W stosunku do 2013 roku populacja ta zmniejszyła się o 2 144 osoby, tj. o 35,0%. Zmniejszył się jednocześnie udział procentowy tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych z 5,3% w 2013 roku do 4,1% rok później.

Wykres 23. Liczba bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013 -2014

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Najwięcej bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w grudniu 2014 roku zarejestrowanych było w Urzędzie Pracy Powiatu Olsztyńskiego – 337 osób, PUP w Ostródzie – 295 osób, Miejskim Urzędzie Pracy w Olsztynie – 273 osoby oraz PUP w Ełku – 269 osób.

Najmniej bezrobotnych w tej grupie, w tym samym okresie figurowało w rejestrach urzędów pracy w: Węgorzewie (70 osób), Gołdapi (73 osoby) oraz Nidzicy (94 osoby).

Udział procentowy absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych, w końcu grudnia 2014 roku, w poszczególnych powiatach wahała się w granicach od 3,3% w Węgorzewskim do 6,4% w Iławskim. W siedmiu powiatach odsetek absolwentów jest wyższy niż średnio

³ Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie definiuje bezpośrednio pojęcia absolwent. W statystykach urzędów pracy nie występuje bezpośrednio taka grupa bezrobotnych, zbierane są natomiast dane dot. bezrobotnych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. W populacji tej mieszczą się najczęściej osoby do 25 roku życia. Należy jednak pamiętać, że w tej kategorii mogą znaleźć się również osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia.

w województwie. Do powiatów tych należą powiat: ławski – 6,4%; nidzicki – 5,0%; nowomiejski – 4,9%; Olsztyn – 4,6%; olsztyński – 4,4%; piski i szczycieński – 4,2%.

Tabela 3. Bezrobotni w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Stan na 31 grudnia

Powiaty	2013		2014		dynamika	
	Bezrobotni w okresie do 12 m-cy od ukończenia szkoły (absolwenci)	Udział procentowy absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych	Bezrobotni w okresie do 12 m-cy od ukończenia szkoły (absolwenci)	Udział procentowy absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych	Zmiana w liczbie bezrobotnych w okresie do 12 m-cy od ukończenia szkoły (absolwenci) (w %)	Zmiana w udziale procentowym absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych (w pkt proc.)
Warmińsko-Mazurskie	6 119	5,3	3 975	4,1	-2 144	-1,2
Bartoszycki	337	5,0	214	3,6	-123	-1,4
Braniewski	255	5,2	158	3,8	-97	-1,5
Działdowski	318	4,9	221	3,9	-97	-1,0
Elbląg	338	4,3	232	3,5	-106	-0,8
Elbląski	298	4,9	209	3,9	-89	-0,9
Elcki	392	4,8	269	3,9	-123	-0,9
Giżycki	217	5,8	130	4,1	-87	-1,7
Gołdapski	141	5,9	73	3,7	-68	-2,2
Ławski	396	9,3	196	6,4	-200	-2,9
Kętrzyński	308	4,7	213	3,4	-95	-1,2
Lidzbarski	217	5,2	146	4,0	-71	-1,2
Mrągowski	206	4,8	133	3,7	-73	-1,1
Nidzicki	151	6,2	94	5,0	-57	-1,3
Nowomiejski	256	6,6	154	4,9	-102	-1,6
Olecki	159	4,9	107	3,7	-52	-1,1
Olsztyn	443	6,1	273	4,6	-170	-1,4
Olsztyński	498	5,6	337	4,4	-161	-1,2
Ostródzki	397	4,4	295	4,0	-102	-0,4
Piski	315	5,0	225	4,2	-90	-0,8
Szczyeński	369	5,8	226	4,2	-143	-1,6
Węgorzewski	108	4,5	70	3,3	-38	-1,2

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

W 2014 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 12 084 osób w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły. Grupa ta stanowiła 9,4% ogólnego napływu do bezrobocia w tym okresie. W 2013 r. rejestrujących się w tej kategorii było 13 874 osoby (9,8%). Największy napływ bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły, powiatowe urzędy pracy odnotowują we wrześniu - 1 879 osób tj. 13,3% napływu w ciągu roku, październiku – 1 253 osoby (8,9%), lipcu – 1 182 osoby (tj. 8,4%) oraz w styczniu – 1 145 osób (8,1%). Najmniejszy napływ w tej kategorii bezrobotnych odnotowano w listopadzie (682 osoby, tj. 4,8%).

Wśród bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki przeważają osoby w wieku od 18 do 24 lat. Ich udział procentowy w tej grupie wynosił na koniec 2014 roku 81,8%. Należy jednak nadmienić, iż odsetek osób w tym przedziale wiekowym w ogólnej strukturze absolwentów maleje - w 2013 roku wynosił 83,3% (spadek o 1,5 pkt proc.). Znaczną grupę stanowiły również osoby w przedziale od 25 do 34 lat. Ich procentowy udział wyniósł 13,9% (dla porównania w 2013 r. – 13,0%). Bezrobotni w okresie

do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w starszych grupach wiekowych stanowili zaledwie 4,3%. W porównaniu do 2013 roku widoczny jest wzrost o 0,7 pkt proc.

Analizując omawianą grupę bezrobotnych pod kątem wykształcenia, należy zwrócić uwagę na fakt, iż najwięcej osób legitymuje się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. W 2014 r. udział procentowy tej grupy wynosił 32,8%. Także w przypadku tej grupy jest najbardziej widoczny wzrost jej udziału procentowego w strukturze absolwentów. Znaczący, wśród osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły, jest również odsetek osób kończących licea ogólnokształcące (25,8%) i absolwentów szkół wyższych (25,7%). Nieco mniejszy udział procentowy w tej grupie bezrobotnych mają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 12,9%. Wspomnieć również należy, iż jest to jedyna grupa, w której udział procentowy na przestrzeni dwóch lat w regionie zmniejszył się - o 6,8 pkt proc. (z poziomu 19,6%).

Tabela 4. Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2014

stan na 31 grudnia

Kategorie bezrobotnych	Liczba bezrobotnych		Zmiany w poziomie bezrobocia (w %)	Udział procentowy w ogóle		Zmiany w strukturze (w pkt proc)
	2013	2014		2013	2014	
Ogółem	6 119	3 975	-35,0	100,0	100,0	x
WYKSZTAŁCENIE						
-wyższe	1 561	1 020	-34,7	25,5	25,7	0,1
-policealne i średnie	1 762	1 305	-25,9	28,8	32,8	4,0
-ogólnokształcące	1 469	1 026	-30,2	24,0	25,8	1,8
-zasadnicze zawodowe	1 200	511	-57,4	19,6	12,9	-6,8
-gimnazjalne i niższe	127	113	-11,0	2,1	2,8	0,8
WIEK						
18 - 24	5 100	3 253	-36,2	83,3	81,8	-1,5
25 - 34	794	554	-30,2	13,0	13,9	1,0
35 - 44	167	120	-28,1	2,7	3,0	0,3
45 - 54	50	39	-22,0	0,8	1,0	0,2
55 - 59	7	9	28,6	0,1	0,3	0,1
60 - 64	1	0	-100,0	0,0	0,0	0,0
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY						
do 1 miesiąca	673	545	-19,0	11,0	13,7	2,7
1 - 3 m-ce	1 985	1 332	-32,9	32,4	33,5	1,1
3 - 6 m-cy	2 409	1 447	-39,9	39,4	36,4	-3,0
6 - 12 m-cy	1 052	651	-38,1	17,2	16,4	-0,8
STAŻ PRACY						
do 1-go roku	1 036	791	-23,6	16,9	19,9	3,0
1-5	1 166	589	-49,5	19,1	14,8	-4,2
5-10	126	90	-28,6	2,1	2,3	0,2
10-20	80	46	-42,5	1,3	1,2	-0,2
20-30	22	19	-13,6	0,4	0,5	0,1
30 i więcej	5	3	-40,0	0,1	0,1	0,0
Bez stażu	3 684	2 437	-33,8	60,2	61,3	1,1

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy absolwentów, największą grupę stanowiły osoby zarejestrowane w urzędach pracy od 3 do 6 miesięcy (36,4%) oraz od miesiąca do trzech (33,5%). Podkreślić należy pozytywne zjawisko, obserwowane na przełomie ostatnich lat, spadku odsetka osób, najdłużej pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy – w przypadku osób figurujących w rejestrze od ponad

6 miesięcy z 17,2% w 2013 roku do 16,4% w 2014 roku oraz osób pozostających bezrobotnymi w okresie od 3 do 6 miesięcy (z 39,4% w 2013 roku do 36,4% w 2014 roku).

Ponad 61% bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego. Kilkumiesięczny staż pracy ma 19,9% absolwentów, zaś dla 14,8% staż pracy liczony jest w przedziale od 1 do 5 lat.

W końcu 2014 roku wśród bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły najwyższy odsetek zanotowano dla osób bez zawodu - 43,0%. Znaczący odsetek stanowili również bezrobotni, których zawody mieściły się w grupach: specjaliści – 17,7% oraz technicy i średni personel – 12,0%. Najmniej bezrobotnych w omawianej grupie posiadało zawody mieszczące się w grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (0,2% ogółu absolwentów) oraz rolnicy, leśnicy, ogrodnicy (0,4%).

Biorąc pod uwagę, zawody struktura bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły odbiega od struktury ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy naszego województwa. Jakkolwiek wśród nich także dominują bezrobotni nie posiadający żadnego zawodu (24,6% ogółu zarejestrowanych), jednak ich przewaga nie jest tak znacząca jak w przypadku osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły. Kolejne pod względem wielkości grupy stanowią bezrobotni z zawodami należącymi do grupy zawodów: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 21,9% oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 16,8%. Najmniej bezrobotnych, podobnie jak w przypadku absolwentów, posiadało zawody mieszczące się w grupie siły zbrojne – 0,05% ogółu bezrobotnych oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (0,4%).

Tabela 5. Bezrobotni, w tym osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wg grup zawodów (stan na koniec 2014 r.)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	Udział procentowy w ogólnej strukturze bezrobotnych	Bezrobotni do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	
			razem	Udział % w ogólnej strukturze
Bez zawodu	24 160	24,6	1 710	43,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	436	0,4	8	0,2
Specjaliści	6 778	6,9	703	17,7
Technicy i inny średni personel	10 298	10,5	476	12,0
Pracownicy biurowi	3 019	3,1	139	3,5
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	16 515	16,8	390	9,8
Rolnicy, leśnicy, ogrodnicy i rybacy	3 230	3,3	17	0,4
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	21 445	21,9	397	10,0
Operatorzy maszyn i urządzeń	4 317	4,4	48	1,2
Pracownicy przy pracach prostych	7 896	8,0	87	2,2
Siły zbrojne	45	0,05	0	0,0
Ogółem	98 139	100,0	3 975	100,0

Zródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Na liście 10 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły, w końcu 2014 roku, na czele znalazły się zawody: mechanik pojazdów samochodowych – 133 osoby oraz sprzedawca – 114 osób. W rankingu tym znalazły się trzy zawody wymagające wyższego wykształcenia: specjalista administracji publicznej – 76 osób, ekonomista – 51 osób oraz pedagog (37 absolwentów).

Tabela 6. Ranking 10 zawodów o największej liczbie bezrobotnych, w tym w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły – stan na 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki		Bezrobotni ogółem		Udział % absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych
	Liczba osób	Miejsce zawodu w rankingu	Liczba osób	Miejsce zawodu w rankingu	
Bez zawodu	1 710	x	24 160	x	7,1
Mechanik pojazdów samochodowych	133	1	1129	10	11,8
Sprzedawca	114	2	8012	1	1,4
Specjalista administracji publicznej	76	3	588	24	12,9
Technik ekonomista	62	4	1653	6	3,8
Technik hotelarstwa	62	5	391	41	15,9
Technik organizacji usług gastronomicznych	53	6	225	61	23,6
Fryzjer	52	7	606	22	8,6
Ekonomista	51	8	588	25	8,7
Technik handlowiec	41	9	598	23	6,7
Pedagog	37	10	635	21	5,8

Zródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Specyficzną grupę bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły stanowią osoby, kończący szkołę wyższą do 27 r.ż. W końcu 2014 roku w ewidencji urzędów pracy naszego regionu figurowało 841 takich bezrobotnych, tj. 21,2% ogółu bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły. W odniesieniu do 2013 r. zaobserwowaliśmy spadek tej grupy o 457 osób (tj. o 35,2%), przy jednoczesnym utrzymaniu udziału procentowego na tym samym poziomie.

W tym miejscu wspomnieć należy iż na koniec 2014 roku w województwie warmińsko-mazurskim wykształcenie wyższe posiadało 8 732 bezrobotnych, tj. 8,9% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy. W porównaniu do 2013 roku widoczny jest spadek poziomu bezrobotnych z tym poziomem wykształcenia – o 15,9% (tj. o 1 646 osób). Udział procentowy tej grupy zmniejszył się o 0,1 pkt proc.

W końcu 2014 roku najwięcej osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły kończący szkołę wyższą do 27 roku życia zarejestrowanych było w Olsztynie – 131 osób. Stanowiły one 15,6% ogółu w województwie, najmniej w powiecie węgorzewskim – 1,4%. Biorąc pod uwagę okres dwóch lat 2013 i 2014 roku, we wszystkich powiatach obserwujemy spadek liczby bezrobotnych w tej grupie, największy w powiecie braniewskim – o 52,3% (spadek o 23 osoby), najmniejszy w kętrzyńskim – o 6,7% (3 osoby).

Tabela 7. Liczba bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły kończąco szkołę wyższą do 27 roku życia – stan na 31.12.2013 i 2014 r.

Powiat	Liczba bezrobotnych		Spadek liczby bezrobotnych	% spadek poziomu bezrobocia
	2013	2014		
Bartoszycki	57	39	-18	-31,6
Braniewski	44	21	-23	-52,3
Działdowski	54	38	-16	-29,6
m. Elbląg	83	57	-26	-31,3
Elbląski	58	38	-20	-34,5
Elcki	81	52	-29	-35,8
Gizycki	46	27	-19	-41,3
Gołdapski	29	19	-10	-34,5
Iławski	86	41	-45	-52,3
Kętrzyński	45	42	-3	-6,7
Lidzbarski	31	20	-11	-35,5
Mragowski	39	25	-14	-35,9
Nidzicki	34	19	-15	-44,1
Nowomiejski	33	18	-15	-45,5
Olecki	40	23	-17	-42,5
m. Olsztyn	219	131	-88	-40,2
Olsztyński	113	82	-31	-27,4
Ostródzki	74	53	-21	-28,4
Piski	47	30	-17	-36,2
Szczycki	66	54	-12	-18,2
Węgorzewski	19	12	-7	-36,8
Województwo	1298	841	-457	-35,2

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Prawo do zasiłku posiadało zaledwie 39 osób, tj. 4,6% bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły kończąco szkołę wyższą do 27 roku życia. Dla porównania w 2013 roku było to 66 osób, tj. 5,1%.

Napływ bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 r. ż. wyniósł w województwie 3 278 osób. W odniesieniu do roku 2013 nastąpił spadek rejestracji bezrobotnych w tej grupie o 446 osób (spadek o 12,0% z poziomu 3 724 osób). Dla porównania w 2014 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 12 084 osób w okresie do 12 miesięcy od zakończenia nauki, zaś w 2013 r. – 13 874 osoby.

Korzystając z Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy usystematyzowano bezrobotnych absolwentów wg dużych grup zawodowych. Ponad ¼ bezrobotnych absolwentów, zarejestrowanych w końcu roku 2014 w regionie, tj. 26,7% (188 osób) to specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury. Drugą co do wielkości kategorią są absolwenci, figurujący w ewidencji powiatowych urzędów pracy, jako specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych stanowiący 25,7 % (181 osób). Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania to kolejna grupa pod względem liczebności absolwentów pozostających bez pracy – 24,8% ogółu (174 osoby). Grupą zawodową, o najmniejszym udziale bezrobotnych tj. 1,3% ogółu (9 osób) są specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Tabela 8. Liczba bezrobotnych specjalistów – stan na 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Bezrobotni w okresie do 12 m-cy od ukończenia szkoły	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
<i>Struktura specjalistów -w liczbach bezwzględnych</i>				
Specjaliści - ogółem	6 778	4 582	703	479
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1 158	574	181	108
Specjaliści ds. zdrowia	406	342	42	33
Specjaliści nauczania i wychowania	1 606	1 284	109	92
Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	1 781	1 238	174	120
Specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych	178	29	9	1
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1649	1115	188	125
<i>Struktura specjalistów -w %</i>				
Specjaliści - ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	17,1	12,5	25,7	22,5
Specjaliści ds. zdrowia	6,0	7,5	6,0	6,9
Specjaliści nauczania i wychowania	23,7	28,0	15,5	19,2
Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	26,3	27,0	24,8	25,1
Specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych	2,6	0,6	1,3	0,2
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	24,3	24,3	26,7	26,1

Zródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

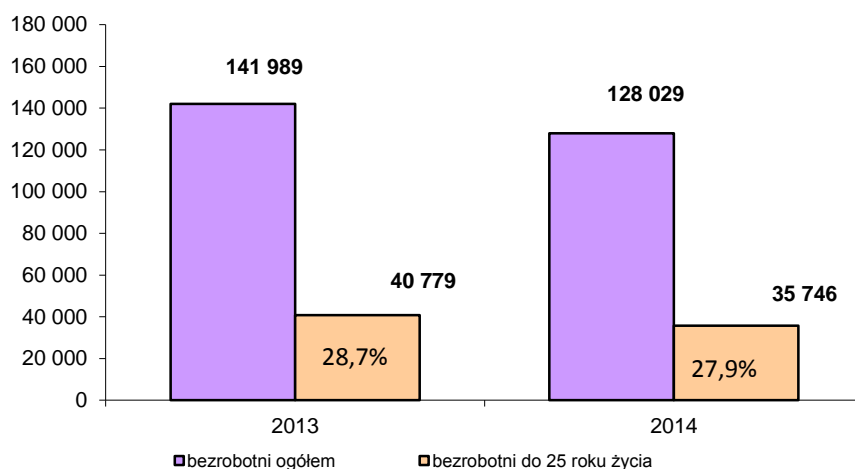
4. Bilans bezrobotnych do 25 roku życia

4.1. Napływ bezrobotnych do 25 roku życia

W 2014 roku, w powiatowych urzędach pracy w województwie, zarejestrowało się 35 746 bezrobotnych do 25 roku życia. Odnotowany napływ jest mniejszy niż w roku 2013 o 5 033 osoby (tj. o 12,3%). Dla porównania spadek napływu ogółu bezrobotnych, który wynosił w tym okresie 9,8%, był mniejszy o 2,5 pkt proc.

W analizowanym okresie maleje odsetek osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie osób rejestrujących się jako bezrobotne. W 2014 roku kształtował się on na poziomie 27,9%, a więc o 0,8 pkt proc. niższym niż w 2013 roku.

Wykres 14. Napływ bezrobotnych, w tym osób do 25 roku życia do ewidencji urzędów pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2014

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W napływie bezrobotnych do 25 roku życia, podobnie jak w przypadku ogółu bezrobotnych, dominują osoby, które w urzędach pracy rejestrują się już po raz kolejny. W 2014 roku ich liczba wynosiła 24 389 osób, co stanowiło 68,2% wszystkich zarejestrowanych w tym przedziale wiekowym. Dla porównania odsetek bezrobotnych ogółem, ubiegających się ponownie o status bezrobotnego w 2014 roku wynosił 85,6% rejestrujących się ogółem (109 576 osób).

Zauważyć należy, że wśród osób rejestrujących się po raz kolejny, odsetek osób do 25 roku życia jest prawie trzykrotnie niższy niż w przypadku osób, którzy swoje kroki kierują do urzędów pracy po raz pierwszy.

Porównując dane z lat 2013-2014 obserwujemy, iż dynamika spadku liczby osób rejestrujących się w ewidencji bezrobotnych jest wyższa w przypadku osób młodszych – do 25 roku życia. W 2014 roku napływ do bezrobocia w tej grupie wiekowej, w porównaniu do 2013 roku, był większy o 12,3%. W przypadku bezrobotnych ogółem, mówimy o wzroście na poziomie 9,8%.

Tabela 9. Napływ do ewidencji urzędów pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2014

Wyszczególnienie	2013			2014			Dynamika		
	Bezrobotni ogółem	w tym do 25 roku życia	udział procentowy	Bezrobotni ogółem	w tym do 25 roku życia	udział procentowy	Bezrobotni ogółem	w tym do 25 roku życia	udział procentowy
ogółem	141 989	40 779	28,7	128 029	35 746	27,9	-13 960	-5 033	-0,8
po raz pierwszy	21 859	13 611	62,3	18 453	11 357	61,5	-3 406	-2 254	-0,8
po raz kolejny	120 130	27 168	22,6	109 576	24 389	22,3	-10 554	-2 779	-0,3

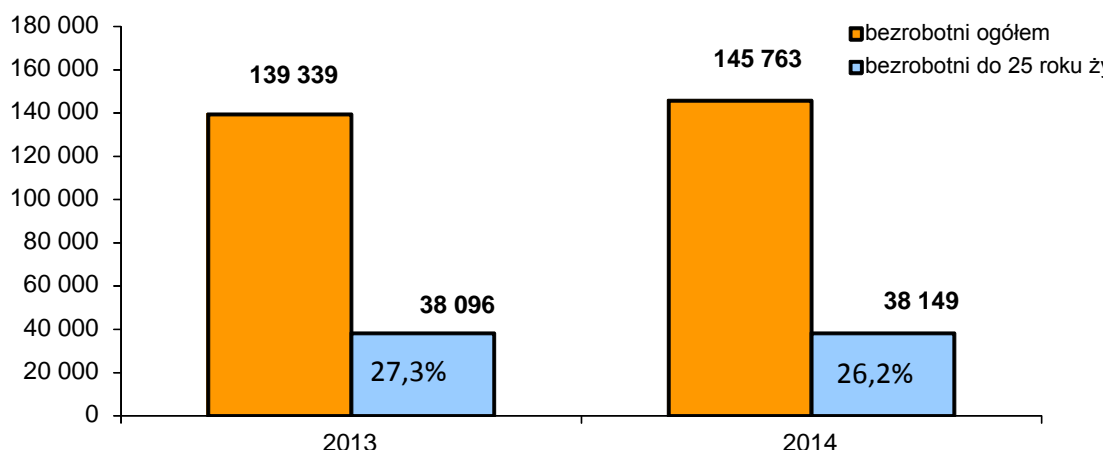
Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

4.2. Odpływ bezrobotnych do 25 roku życia

W 2014 roku z rejestru powiatowych urzędów pracy w województwie, wyrejestrowało się 38 149 bezrobotnych do 25 roku życia. Odnotowany odpływ był większy niż w roku 2013 o 53 osoby (tj. o 0,1%). Dla porównania wzrost odpływu ogółu bezrobotnych, który wynosił w tym okresie 4,6%, był większy o 4,5 pkt proc.

W analizowanym okresie maleje odsetek osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie wyrejestrowywanych bezrobotnych. W 2014 roku kształtował się on na poziomie 26,2%, a więc o 1,1 pkt proc. niższym niż w 2013 roku.

Wykres 25. Odpływ z bezrobocia, w tym osób do 25 roku życia, w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013 – 2014

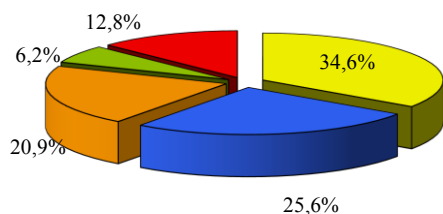

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Najwięcej osób do 25 roku życia wyrejestrowywanych zostało w wyniku podjęcia zatrudnienia tak niesubsydiowanego (34,6% wyrejestrowań osób w tym przedziale wiekowym) jak i subsydiowanego środkami Funduszu Pracy (6,2%). W 2014 roku z tego powodu łącznie z bezrobocia wyłączono 15 549 osób. Duży odsetek osób do 25 roku życia wyrejestrowywany jest w wyniku nie potwierdzenia gotowości do pracy w powiatowym urzędzie pracy. W 2014 roku, z tego powodu wyrejestrowano 9 760 osób, co stanowiło 25,6% odpływu młodzieży. W różnych formach aktywizacji zawodowej, takich jak szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych lub prace społecznie użyteczne w 2014 roku uczestniczyły 7 974 osoby.

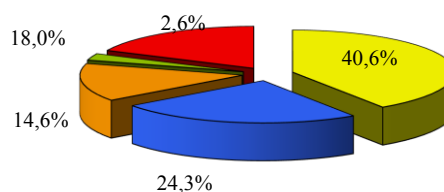
Znaczący odsetek osób do 25 roku życia został wyłączony z rejestru bezrobotnych z innych powodów niż wymienione, np.: dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego, podjęcia nauki. W 2014 roku udział procentowy tej grupy w ogólnej liczbie wyrejestrowanej młodzieży wynosił 12,8%.

Wykres 26. Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych do 25 r. ż. w 2014 roku

- Podjęcie pracy niesubsydiowanej - 13 195 osób
- Niepotwierdzenie gotowości do pracy - 9 760 osób
- Udział w aktywnych formach - 7 974 osoby
- Podjęcie pracy subsydiowanej - 2 354 osoby
- Inne - 4 866 osób

Wykres 27. Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych ogółem w 2014 roku

- Podjęcie pracy niesubsydiowanej - 56 614 osób
- Niepotwierdzenie gotowości do pracy - 33 810 osób
- Udział w aktywnych formach - 20 274 osoby
- Podjęcie pracy subsydiowanej - 3 590 osoby
- Inne - 25 051 osób

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Porównując struktury ogółu bezrobotnych oraz osób do 25 roku życia wykreślonych z ewidencji bezrobotnych, wśród ogółu bezrobotnych odnotowujemy wyższy odsetek osób wyrejestrowanych z powodu:

- podjęcia pracy niesubsydiowanej - różnica w porównaniu do udziału procentowego młodzieży wyrejestrowanej z tego powodu wynosiła 6,0 pkt proc.;
- podjęcia pracy subsydiowanej - różnica 11,8 pkt proc.

Młodzi, w porównaniu do ogólnej liczby bezrobotnych jest częściej wyrejestrowywana z powodów rozpoczęcia udziału w aktywnych formach (20,9% wyrejestrowanych osób do 25 roku życia, w odniesieniu do 14,6% ogólnej liczby bezrobotnych), nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (analogicznie 25,6% i 24,3%).

5. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 25 roku życia

W roku 2014 aktywnymi programami rynku pracy zostało objętych 10 328 osób w wieku do 25 roku życia, tj. 31,7% ogółu bezrobotnych aktywizowanych przez powiatowe urzędy pracy. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost wśród tej grupy aktywizowanych o 10,7 pkt proc., tym samym zwiększył się udział procentowy bezrobotnych do 25 roku życia z 30,7% w roku 2013, do 31,7% w roku 2014 (wzrost o 1,0 pkt proc.).

Tabela 10. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych, w tym osób do 25 roku życia w latach 2013 - 2014

Wyszczególnienie	Podjęcia pracy			Szkolenia	Staże	Przygotowanie zawodowe	Prace społecz. użyteczne	Zaktywizowani środkami Funduszu Pracy	Zaktywizowani ogółem
	Ogółem	Niesubsydiowana	Subsydiowana środkami FP						
BEZROBOTNI OGÓŁEM									
2013	65 535	54 841	10 694	4 392	9 493	82	5 700	30 361	85 202
2014	68 897	56 614	12 283	3 862	11 387	2	5 023	32 557	89 171
Zmiany w %	5,1	3,2	14,9	-12,1	20,0	-97,6	-11,9	7,2	4,7
BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA									
2013	15 222	13 185	2 037	1 343	5 462	44	443	9 329	22 514
2014	15 549	13 195	2 354	1 185	6 469	1	319	10 328	23 523
Zmiany w %	2,1	0,1	15,6	-11,8	18,4	-97,7	-28,0	10,7	4,5
UDZIAŁ PROCENTOWY OSÓB DO 25 R.Ż. W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH UCZESTNICZĄCYCH W DANEJ FORMIE AKTYWIZACJI									
2013 %	23,2	24,0	19,0	30,6	57,5	53,7	7,8	30,7	26,4
2014 %	22,6	23,3	19,2	30,7	56,8	50,0	6,4	31,7	26,4
Zmiany w pkt proc	-0,7	-0,7	0,1	0,1	-0,7	-3,7	-1,4	1,0	0,0

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne

Podjęcie pracy

Liczba bezrobotnych podejmujących pracę na przestrzeni ostatnich dwóch lat w województwie warmińsko-mazurskim rośnie. Wzrost ten widoczny jest zarówno wśród osób do 25 roku życia, jak również w ogólnej liczbie bezrobotnych, przy czym dynamika wzrostu w przypadku drugiej grupy jest większa. W 2014 roku, porównaniu do roku 2013, liczba młodych bezrobotnych rozpoczynających pracę zwiększyła się o 2,1% (tj. o 327 osób). Dla porównania procentowy wzrost odnotowany w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł w tym okresie 5,1% (w liczbach bezwzględnych był to wzrost o 3 362 osoby).

Wspomnieć także należy, iż udział procentowy podjęć pracy niesubsydiowanej wśród osób do 25 roku życia jest o 2,7 pkt proc. wyższy w odniesieniu do ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie. Oznacza to tym samym, iż młode osoby częściej zatrudniane były bez dodatkowego wsparcia ze strony urzędów pracy. W 2014 roku odsetek bezrobotnych do 25 r. ż. podejmujących prace niesubsydiowane wynosił 84,9% ogółu zatrudnionych w tym przedziale wiekowym. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę bezrobotnych wskaźnik ten wynosił 82,2%.

W ramach pracy subsydiowanej najwięcej młodych bezrobotnych kierowanych było do udziału w pracach interwencyjnych – 809 osób, które stanowiły 34,4% ogółu osób do 25 r. ż. zatrudnionych na miejscach pracy współfinansowanych środkami Funduszu Pracy. Drugą, co do wielkości grupę stanowiły osoby podejmujące prace w ramach refundacji pracodawcom kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 673 osoby (28,6%). Działalność gospodarczą ze środków otrzymanych w ramach dotacji z powiatowego urzędu pracy rozpoczęły 363 osoby (15,4%).

Staże

Najczęściej wykorzystywaną formą aktywizacji osób młodych przez powiatowe urzędy pracy w 2014 roku, podobnie jak w latach ubiegłych były staże. W celu nabycia praktycznych umiejętności do wykonywania pracy, na staż skierowanych zostało 6 469 bezrobotnych do 25 r. ż. - to blisko 63% zaktywizowanych środkami Funduszu Pracy w tej grupie wiekowej. W porównaniu do 2013 roku odnotowano wzrost liczby młodych bezrobotnych kierowanych na staż – o 1 007 osób, tj. o 18,4%.

Wśród ogółu osób skierowanych przez powiatowe urzędy pracy na staż młodzież stanowiła 56,8%.

W 2014 roku efektywność tej formy aktywizacji młodych osób wynosiła 68,0% (w roku 2013 ukształtowała się na poziomie 62,8%). Skuteczność zatrudnieniowa staży wśród ogólnej liczby bezrobotnych wynosiła 64,6% (w roku poprzednim - 59,7%).

Przygotowanie zawodowe dorosłych

W 2014 roku do uczestnictwa w tej formie aktywizacji skierowana została jedna osoba do 25 roku życia (o 43 osoby mniej niż w roku 2013 – spadek o 97,7%). Udział procentowy młodzieży w ogólnej liczbie aktywizowanych w ramach tej formy wynosił w 2014 roku 50,0% (rok wcześniej 53,6%).

W 2014 roku liczba młodych osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu przygotowania zawodowego wynosiła 12 (w liczbę tą wliczone są bezrobotni, którzy udział w aktywnej formie rozpoczęli w 2013 roku). Efektywność zatrudnieniowa w tej grupie wiekowej ukształtowała się na poziomie 32,4% (dla ogółu bezrobotnych – 40,6%). Dla porównania wartości wskaźników dla obu grup w 2013 roku wynosiły odpowiednio 31,8% i 38,6%.

Prace społecznie użyteczne

W przypadku prac społecznie użytecznych w 2014 roku również odnotowano spadek liczby uczestniczącej w nich młodzieży – z poziomu 443 osób skierowanych w 2013 roku do 319 osób rok później (spadek o 124 osoby, tj. 28,0%). W omawianym okresie zmniejszył się również odsetek osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych aktywizowanych poprzez prace społecznie użyteczne.

Efektywność tej formy aktywizacji bezrobotnych do 25 roku życia wynosiła 19,5% (o 1,4 pkt proc więcej niż w 2013 roku). Skuteczność zatrudnieniowa staży w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosiła 20,3% (spadek o 2,4 pkt proc).

Szkolenia

W 2014 roku na szkolenia mających na celu podniesienie kwalifikacji skierowanych zostało 1 185 młodych bezrobotnych (wzrost o 158 osób, tj. o 11,8%). W ogólnej liczbie bezrobotnych, którzy otrzymali skierowanie do uczestniczenia w tej formie aktywizacji, osoby do 25 r. życia stanowiły 30,7% (dla porównania w 2013 roku – 30,6%).

Po zakończeniu szkolenia 58,9% młodych osób podejmuje pracę. Dla porównania wskaźnik efektywności zatrudnieniowej ogółu bezrobotnych wynosił w tym czasie 57,1%. Wartości wskaźników dla obu grup w 2013 roku wynosiły odpowiednio 38,7% i 43,4%.

Poradnictwo indywidualne

Z usług poradnictwa zawodowego w 2014 roku skorzystały 8 584 osoby do 25 r. ż. (spadek o 1 057 osób o w porównaniu do roku ubiegłego). Przy spadku liczb osób, które skorzystały z tej usługi wzrosła efektywność zatrudnienia wśród bezrobotnej młodzieży po tej formie aktywizacji do poziomu 50,7% (wzrost o 14 pkt proc.). W 2014 roku skuteczność zatrudnienia ogółu bezrobotnych ukształtowała się na poziomie 35,5% (wzrost o 10,6 pkt. proc.).

Zmiany wprowadzone w maju 2014 roku w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* wprowadziły nowe rozwiązania ułatwiające młodym wejście na rynek pracy. Należą do nich:

- bon szkoleniowy – gwarantujący bezrobotnemu udział w szkoleniu, którego program można uzgodnić z pracodawcą. W 2014 r. wydatkowano na ten cel 817,9 tys. zł, a skorzystało z niego 437 bezrobotnych;
- bon stażowy – umożliwia praktyczne przygotowanie młodej osoby do pracy w firmie;
- bon zatrudnieniowy – zapewnia częściową refundację pracodawcy wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego. W 2014 r. nie wydatkowano na cel żadnych środków;
- bon na zasiedlenie – ułatwia bezrobotnemu podjęcie pracy z dala od miejsca zamieszkania. Do grudnia 2014 roku z tej formy pomocy skorzystały 32 osoby, na potrzeby których przeznaczono 234 tys. zł.⁴

Z proponowanych form pośrednio korzystają również pracodawcy, a bezpośrednią zachętą do zatrudnienia młodych osób jest dla nich refundacja kosztów składki na ubezpieczenia społeczne osób, które nie ukończyły 30 roku życia, podejmujących pracę po raz pierwszy. Istnieje również możliwość zwolnienia pracodawcy z opłacania składki na Fundusz Pracy oraz składki Na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zatrudnienie każdego bezrobotnego do 30 roku życia.

W ciągu I kwartału 2015 r. z wymienionych form skorzystało łącznie 469 bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 275 osób do 25 roku życia. Największą popularnością cieszyły się: bon stażowy (skorzystało z niego 157 osób) oraz bon na zasiedlenie – 121 osób.

Tabela 11. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych, w tym osób do 25 roku życia w I kwartale 2015 roku – nowe formy

	Bon na zasiedlenie			Bon zatrudnieniowy			Bon szkoleniowy			Bon stażowy		
	ogółem	w tym:		ogółem	w tym:		ogółem	w tym:		ogółem	w tym:	
		do 30 rż	do 25 rż		do 30 rż	do 25 rż		do 30 rż	do 25 rż		do 30 rż	do 25 rż
styczeń	32	32	13	23	23	13	8	8	5	22	22	18
luty	25	25	14	13	13	5	38	38	25	29	29	18
marzec	64	64	28	42	42	19	68	67	43	106	106	74
Razem	121	121	55	78	78	37	114	113	73	157	157	110

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne

⁴ dane w oparciu o sprawozdanie MPiPS-02. Dane z tego sprawozdania nie wyszczególniają wydatków związanych z bonami stażowymi

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 młodzież będzie również miała możliwość korzystania ze wsparcia finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), a w zakresie wspierania młodych osób pozostających bez pracy także z *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI)*. Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie będzie realizował zadania związane z Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Program stanowi odpowiedź na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wsparcie na rzecz osób młodych realizowane będzie na dwóch poziomach:

- poziom krajowy – projekty Komendy Głównej OHP oraz MPiPS adresowane do osób w wieku 15-24 lata oraz projekty dotyczące nowatorskiego podejścia z zakresu aktywizacji osób młodych.
- poziom regionalny – projekty powiatowych urzędów pracy z zakresu aktywnej polityki rynku pracy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz projekty konkursowe z zakresu aktywizacji osób młodych, wybierane w konkursach ogłaszanych przez wojewódzkie urzędy pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, na mocy porozumienia podpisanego dnia 13 stycznia 2015 r. z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju, będzie jako Instytucja Pośrednicząca koordynował na poziomie regionalnym realizację 2 Działań w ramach pierwszej osi priorytetowej PO WER – *Osoby młode na rynku pracy*.

Tabela 12. Działania w ramach pierwszej osi priorytetowej PO WER – *Osoby młode na rynku pracy* realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

Numer i Nazwa Działania	Korzystający ze wsparcia	Alokacja w euro/zł
<i>1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy- projekty pozakonkursowe</i>	Osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu- tzw. młodzież NEET (z ang. <i>Not in Education, Employment or Training</i>)	61 182 043 euro 244 728 172 zł
<i>1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy- projekty konkursowe</i>	Osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-29 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu tzw. młodzież NEET, w tym w szczególności osoby niezarejestrowane w urzędach pracy	10 796 831 euro 43 187 324 zł
	ŁĄCZNIE	71 978 874 euro 287 915 496 zł

Wsparcie w obszarze rynku pracy przewiduje aktywizację zawodową i powrót na rynek pracy osób pozostających bez zatrudnienia, z wykorzystaniem instrumentów służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, jak również umiejętności poruszania się po rynku pracy z wykorzystaniem instrumentów jakie przewiduje ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

